

#Laten WeHet Gezellig Houden

Pleidooi om onze mooie sector de ruimte te geven voor herstel

Het coronavirus en de maatregelen om het virus in te dammen hebben er hard ingehakt bij de producenten en importeurs van gedistilleerde dranken en wijn. Tijdens een groot deel van 2020 en in het eerste half jaar van 2021 lag de horeca nagenoeg stil. Hoewel er thuis iets meer wijn en gedistilleerd werd genuttigd vergeleken met 'voor corona' is de omzet drastisch afgenomen. De horeca en onze sector hebben in elk geval enkele jaren nodig om te herstellen. Wij roepen 'politiek Den Haag' op om ons die ruimte te geven. Laten we het gezellig houden. Kom nu niet met belastingverhogingen en andere prijsmaatregelen.

Jan Schinkelshoek, voorzitter SpiritsNL

Peter van Houtert, voorzitter KVNW

Joep Stassen, directeur SpiritsNL

Hans Burghoorn, directeur KVNW

Omzet horeca krimpt in 2020 ongekend hard door corona

De omzet van de Nederlandse horeca is vorig jaar ongekend hard gekrompen: door de coronamaatregelen is er in cafés, restaurants en hotels in 2020 ruim eenderde minder omgezet. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek gaat het om de sterkste krimp ooit.

Redactie 1 maart 2021, 7:24

Scout24/ANP

In het laatste kwartaal was de sector gedwongen om haar deuren te sluiten, waarop de opbrengst met bijna 44 procent achteruit ging, vergeleken met de periode daarvoor. In het derde kwartaal was er juist sprake van een opleving omdat de maatregelen toen werden versoepeld.

De omzet van cafés daalde in de laatste periode van het jaar het hardst: zij hebben toen maar liefst 70,4 procent minder omgezet dan de periode ervoor. Voor restaurants was dat 56,6 procent, voor hotels 51,1 procent.

Hotels leden over heel 2020 het grootste verlies. Zij boekten vorig jaar in totaal 50,8 procent minder omzet dan in 2019. Cafés en restaurants hebben in 2020 respectievelijk 41,7 procent en 34,6 procent minder omgezet dan een jaar eerder. Kantines en catering verloren 35,6 procent omzet. Fastfoodrestaurants hadden relatief het minste last van de coronamaatregelen: hun omzet was 13,5 procent lager dan in 2019.

'Bijna 70 procent horecaondernemers sloot 2020 met verlies af'

Bijna 70 procent van de horecabedrijven verwacht coronajaar 2020 met verlies te hebben afgesloten. Dat meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek in samenwerking met onder meer MKB-Nederland en VNO-NCW. De coronacrisis zorgt voor groot pessimisme in de horeca.

(c) Marcel van Hoom

In de horeca nam het vertrouwen het sterkst af en zo zijn dus ook horecaondernemers verreweg het somberst. Door lockdownmaatregelen viel een groot deel van de omzet weg.

Lees ook:

'Alsof je na een lange bokspartij de ring uitstapt en nog een paar klappen krijgt.'

Cafés en Corona: Bar le Duc - 's-Hertogenbosch

41 procent binnen half jaar failliet

Van de horecaondernemers verwacht 41 procent niet langer dan vijf maanden het hoofd boven water te kunnen houden. Als de huidige situatie aanhoudt is dit voor 15 procent maar twee maanden. Ook bij ondernemers in de autohandel en -reparatie en de detailhandel is het vertrouwen sterk gedaald. Het vertrouwen van Nederlandse ondernemers kwam aan het begin van het eerste kwartaal uit op min 6, tegen min 4 in het kwartaal daarvoor.

Lees ook:

'We zijn nu een slijterij geworden en dat loopt goed, maar we willen zodra het kan gewoon weer een café zijn natuurlijk.'

Café The Skiff in Hilversum wordt Liquor Store The Skiff

In het tweede kwartaal van 2020 was sprake van een historisch dieptepunt van min 37,2. Een negatieve stand geeft aan dat er onder ondernemers meer pessimisten zijn dan optimisten. In meerdere bedrijfstakken is het ondernemersvertrouwen inmiddels positief. De bouw springt eruit met een ondernemersvertrouwen van 12,1. In deze sector denkt 52 procent van de ondernemers 2020 met winst te hebben afgesloten.

Horeca keihard geraakt door corona in vierde kwartaal: omzet -52 procent

01 maart 2021 11:15
Aangepast: 01 maart 2021 11:31

Twee lockdowns maakten van 2020 een rampjaar voor de horeca.

In het vierde kwartaal lag de omzet van cafés, restaurants en hotels op minder dan de helft van het niveau van dezelfde periode een jaar eerder. De klap komt nadat de omzetten in de zomer juist weer wat herstelden.

De lockdown in december heeft de horeca in Nederland midscheeps geraakt. De omzet van de sector was 52,1 procent lager dan een jaar eerder. Dat blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Alle sectoren binnen de horeca hadden het loelzwaar. Het heftigst was het voor cafés, hun omzet kelderde met bijna 74 procent. Ook hotels (-67 procent) en restaurants (-60 procent) hadden het heel moeilijk.

Lees ook:

Heineken voorspelt faillissementsgolf onder klanten

De omzet van fastfoodzaken daalde met 'slechts' 20 procent.

Lockdown

De oorzaak van het enorme omzetverlies is duidelijk. Om het coronavirus in te dammen was er wederom een lockdown, waardoor vanaf half oktober de horeca dicht moest.

Consumenten konden wel bestellen en afhalen bij restaurants. Anders was de daling nog groter geweest. Brancheorganisatie KHN pleit al maanden - tevergeefs - voor versoepeling in hun branche. Om te voorkomen dat een groot deel van de horecazaken failliet gaat, wil KHN dat de overheidssteun verhoogd wordt.

Lees ook:

Jumbo boekt 45 miljoen af op La Place: 'Koop was een zeperd'

Rampjaar 2020

Het rampjaar 2020 voor de horeca wordt zo in stijl afgesloten. Over het hele jaar decimeerde de omzet met bijna 34 procent.

Dat is volgens het CBS de grootste afname ooit.

Lees ook:

Groot deel horeca wil terrassen op 2 maart openen

Tweede kwartaal was nog heftiger

In het tweede kwartaal daalde de omzet van de horeca in Nederland nog harder dan in het vierde kwartaal, namelijk met 57 procent.

In de zomermaanden mocht de horeca echter weer open en dat zag je meteen aan de omzetcijfers. De omzet explodeerde toen ten opzichte van het tweede kwartaal met 106 procent.

Uiteindelijk heeft dat voor de kroegbazen en restauranthouders de pijn slechts een beetje kunnen verzachten.

Rampjaar 2020, ook dit jaar slecht

2020 was een rampjaar voor de horeca. De horeca is een van de zwaarst door corona getroffen sectoren. De omzet daalde afgelopen jaar met 34 procent. Volgens het CBS is dat de grootste afname ooit.¹ Dit jaar treedt beperkt verbetering op. Het grote herstel van de horeca wordt pas in 2022 verwacht, zo voorspelt ING.²

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/09/omzet-horeca-krimpt-ongekend-hard-door-coronamaatregelen>

² <https://www.ing.nl/zakelijk/kennis-over-de-economie/uw-sector/outlook/horeca.html>

Voor de producenten en importeurs van gedistilleerde dranken en importeurs van wijn was 2020 hierdoor vanzelfsprekend ook een zwaar jaar. Minder afzet en omzet in de horeca is ook direct te merken bij de leden van SpiritsNL en KVNW. In 2020 is afzet aan gedistilleerd in de horeca met 27% gedaald. Met iets betere afzet voor thuisgebruik erbij is het verkoopvolume over 2020 met 3% omlaag gegaan. De marges in het horecakanal liggen hoger, dus het financiële verlies is aanzienlijk, zeker waar bedrijven een groot belang hebben in het horecakanal.

De afname van de wijnconsumptie in het horecakanal is vergelijkbaar met de afname bij gedistilleerd. We zien dat de toename in afzet voor thuisgebruik via supermarkten, slijters en webwinkels dit verlies niet goedmaakt. Er is in 2020 ruim 10% minder wijn op de Nederlandse markt gebracht. Opgemerkt wordt dat ruim 60% van de 400 wijnimporteurs alleen gericht is op de horeca. Deze importeurs hebben hun omzet goeddeels zien wegvallen in 2020.

Geef ons de ruimte voor herstel

In de verkiezingsprogramma's van verschillende politieke partijen is voorgesteld om nu met belastingverzwaringen voor alcohol te komen. Sommige partijen willen de alcoholaccijnzen verhogen. Andere partijen denken ook aan verdere prijsmaatregelen, zoals minimumprijzen voor alcohol. Onze oproep is helder: geef onze zwaargetroffen sector de ruimte om van corona te herstellen en breng niet nog meer schade aan door nu prijzen te verhogen. Dat betekent nu:

- Geen accijnsverhogingen voor alcohol
- Geen verdere prijsmaatregelen voor alcohol

Wij zullen ons blijven inzetten om het vanuit onze kant 'gezellig te houden' en aandacht blijven vragen en maatregelen blijven nemen voor verantwoord alcoholgebruik.

Over ons

SpiritsNL is de brancheorganisatie van gedistilleerdproducenten en importeurs in Nederland. KVNW (Koninklijke Vereniging van Wijnhandelaren) is de branchevereniging van wijnhandelaren. Ook de Nederlandse wijnproducenten participeren in de KVNW. Samen met Nederlandse Brouwers zetten wij ons in voor de stimulering van verantwoord drinken in STIVA, Stichting Verantwoorde Alcoholconsumptie en ondersteunen we de BOB-campagne.

Over onze leden

SpiritsNL en KVNW vertegenwoordigen de producenten en importeurs van ruim 75% van de afzet voor respectievelijk gedistilleerd en wijn. Hoewel de leden qua omvang, historie en producten erg verschillend zijn (van eenmanszaken tot multinationals), delen zij over het algemeen de volgende kenmerken:

- Ambachtelijke producten
- Grote diversiteit aan producten
- Hoge kwaliteit
- Veel familiebedrijven
- Veel bedrijven met grote historie
- Veel producenten die ook exporteren
- Diverse leden met het predikaat 'koninklijk'
- Veel trots op hun bedrijven en producten.

Dit memo heet niet voor niets 'Laten we het gezellig houden'. De producten van onze leden zorgen voor veel gezelligheid in de samenleving. Veel mensen kunnen echt genieten van een lekkere cocktail, een goed glas wijn of een glas gedistilleerd. Vooral ook met elkaar beleven we daardoor veel mooie momenten.

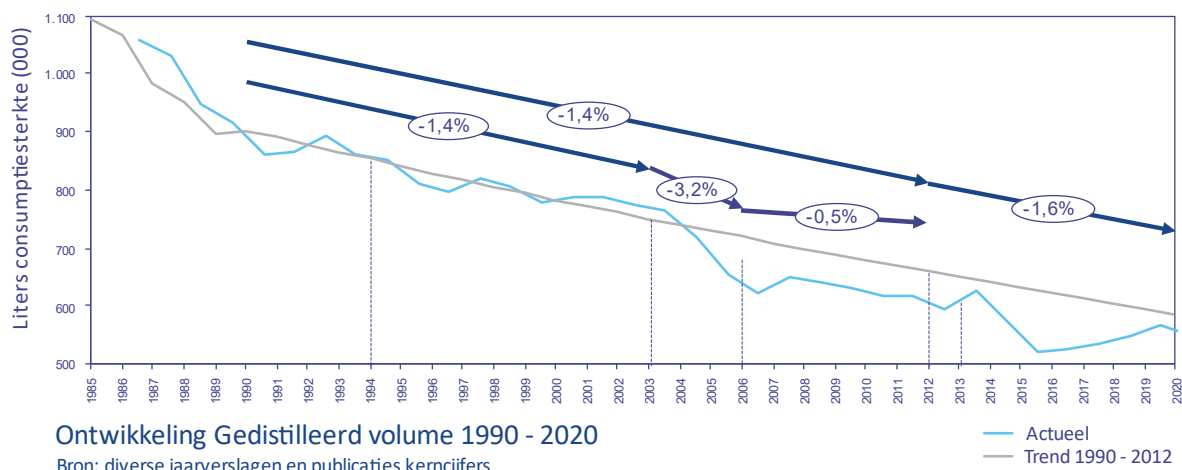
Achtergrond prijsbeleid

Prijs is een belangrijk sturingsinstrument voor zowel publiek beleid als bedrijven. Prijsstelling is voor drankenproducenten en de drankenhandel, naast marketing en distributie, een belangrijk element om de consument te overtuigen tot aankoop over te gaan. Naast efficiency wordt de prijs van drank in Nederland en daarbuiten mede bepaald door overheidsheffingen: accijnzen en de BTW. Verder spelen ook afvalheffingen, statiegeld, lokale lasten en natuurlijk de gebruikelijke belastingen voor ondernemingen een rol bij uiteindelijke prijsbepaling van een eenheid drank voor een consument. Op dit moment wordt een substantieel deel van de prijs van een fles alcoholhoudende drank bepaald door belastingen:

Onder 'Productie en marge' vallen alle andere kosten: productie, ingrediënten, transport, fles, verpakkingen, etiket, marketing, arbeid en andere bedrijfsuitgaven.

Prijs is voor overheden een belangrijk instrument om mensen te sturen in hun gedrag. Naarmate een product als (mogelijk) schadelijk wordt beschouwd, zal de overheid dit zwaarder belasten. Bij alcoholhoudende dranken wordt dit vooral gedaan door accijnsheffing. Bier, wijn, gedistilleerde dranken worden in Nederland allemaal belast met accijns. De tarieven tussen de categorieën verschillen en worden versterkt door de BTW van 21% die over de verkoopprijs inclusief accijns wordt berekend. Van oudsher dient over gedistilleerde dranken per eenheid alcohol meer accijns te worden betaald.

Wat valt op?

- Na accijnsverhoging duidelijk verslechterde trend. In 2003 is blijvend volume verloren gegaan.
- Accijnsverhoging van 2013 en 2014 laat een zelfde beeld zien. In consumptie sterkte betekent dat een verlies van 60.000 hectoliter.
- Laatste jaren licht herstel door economisch goede tijden.

Sinds 2012 zijn er twee accijnsverhogingen geweest: in 2013 en 2014. Door de aankondigingen zijn de afzetcijfers van 2012 hoog: er werd namelijk gehamsterd tegen het oude tarief. Dit inladingseffect deed zich in 2013 niet voor met betrekking tot de verhoging die in 2014 van kracht werd. De tweede verhoging was al eerder aangekondigd en leidde niet tot inlaadeffect. De afzet zakte gewoon harder.

Jaar	Volume wijn in liters in retail supermarkten	Vershil in %
2013	234.203.000	
2014	230.745.000	-1%
2015	227.894.000	-1%
2016	226.285.000	-1%
2017	211.305.000	-7%
2018	203.552.000	-4%
2019	201.181.000	-1%

Jaar	Afzet liters gedistilleerd	Vershil In %
2012	69.091.934	
2013*	62.916.315	-9%
2014*	59.644.914	-5%
2015	58.597.471	-2%
2016	57.844.375	-1%
2017	57.344.467	-1%
2018	59.547.714	4%
2019	58.704.099	-1%
2020	57.680.086	-2%

Accijnsverhogingen hebben in het verleden geleid tot vermindering van in Nederland verkochte gedistilleerd volumes. Dit heeft echter niet automatisch geleid tot minder alcoholconsumptie en zeker niet tot minder schadelijke consumptie. De redenering dat lagere afzet leidt tot lager drankmisbruik gaat niet op.

Prijzmaatregelen treffen alle consumenten. Het is geen maatregel die alleen hen treffen die én te veel én goedkoop drinken. Consumenten wijken uit naar goedkopere drank of betrekken hun drank via goedkopere kanalen. Daarmee schieten we niets op. De beoogde accijnsverhoging levert dan geen gezonder gedrag op en de accijnsinkomsten voor de Nederlandse schatkist nemen in eerste instantie zelfs af.

Onlangs heeft de Tweede Kamer ingestemd met de wijzigingen Drank en Horecawet, nu Alcoholwet geheten. In deze wet is nu ook een bepaling opgenomen dat alcoholhoudende dranken niet voor minder dan 75% van de normale verkoopprijs mogen worden verwacht. Er mag dus maximaal 25% korting worden gegeven. Dit percentage is een aanscherping van de zelfreguleringscode voor Alcoholhoudende Dranken, waarin al een maximum van 50% was opgenomen. De sector werkt vanzelfsprekend mee aan deze wetwijziging die ingaat per 1 juli 2021, net zoals we ook nu al op verschillende terreinen en met verschillende acties actief zijn om verantwoord drinken te bevorderen.

Sector zet zich in voor verantwoord drinken

Problematisch drinken heeft onze aandacht. In STIVA verband ontplooiën SpiritsNL, KVNW en Nederlandse Brouwers diverse initiatieven om verantwoord drinken te bevorderen. STIVA beheert de reclamecode voor alcoholhoudende dranken en is bekend van slogan 'Geniet, maar drink met mate'. Die slogan staat ook onder alle commercials en reclame-uitingen vermeld. Uit cijfers van CBS³ blijkt dat het percentage Nederlanders dat overmatig en zwaar drinkt in 2020 is gedaald naar 7 en 8%. In 2019 was dit nog 9 en 9%. Wij blijven doorgaan met initiatieven om Nederland verantwoord te laten drinken. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om:

- One Unit, waarbij laag alcoholische cocktails onder de aandacht worden gebracht en bartenders gewezen worden op hun taken en verantwoordelijkheden om gasten verantwoord te laten drinken.
- Wine In Moderation. Ook hier staat stimuleren van matige wijn consumptie centraal.
- KikidBooz: via speciale programma's op middelbare scholen worden jongeren gewezen op verantwoord drinken en vooral ook wat je niet moet doen als minderjarige: drinken.
- BOB: al vele jaren sponsoren de bier, wijn en gedistilleerdsectoren de BOB campagne en gaan hier de komende jaren mee door.

³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/10/aantal-volwassen-rokers-in-2020-gedaald>

Hoe nu verder met prijsmaatregelen?

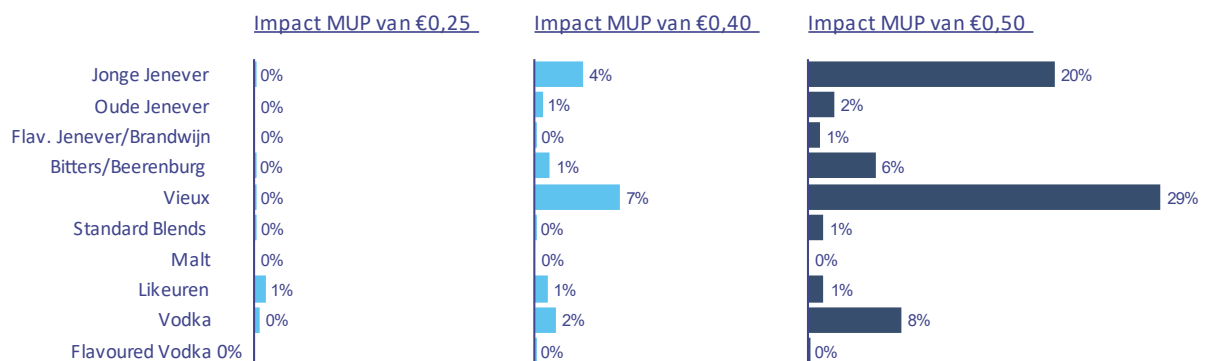
Uit onderzoek van marktonderzoekbureau MWM2 blijkt dat verdere prijsverhogingen vermoedelijk onvoldoende bijdragen aan het effect dat sommige partijen beogen met verhogingen: een gezondere leefstijl. Ook is er onvoldoende draagvlak voor verdere verhogingen. Marktonderzoekbureau MWM2 heeft in april 2021 onderzoek gedaan naar alcoholgebruik en de gevolgen van verdere prijsverhogingen en -maatregelen voor alcohol. De belangrijkste uitkomsten van dit onderzoek:

- 20% van de Nederlanders drinkt geen alcohol. 41% drinkt gemiddeld 1 tot 3 glazen per week. 18% drinkt 4 tot 6 glazen per week, 11% drinkt 7 tot 10 glazen per week, 6% drinkt 11 tot 14 glazen per week, 3% drinkt 15 tot 21 glazen en 2% drinkt gemiddeld meer dan 21 glazen per week.
- Bij een minderheid (40%) van de Nederlanders is er draagvlak voor de verhoging van alcoholprijzen;
- 25% van de Nederlanders verwacht dat een aanpassing van de alcoholprijzen het drinkgedrag zal aanpassen. 47% denkt dat dit niet zo is;
- 44% van de Nederlanders verwacht door hogere alcoholprijzen gezonder te gaan leven. 47% verwacht geen verandering en 9% verwacht ongezonder te gaan leven;
- 33% van de Nederlanders denkt bewuster met alcohol om te gaan bij een prijsverhoging. 34% is het hiermee oneens.

Plannen staatssecretaris Blokhuis

Staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gaf tijdens een wetgevingsoverleg op 16 november aan dat hij kijkt naar accijnsverhogingen en de invoering van een minimum unit price (MUP). MUP zal impact hebben op de markt. Uiteraard hangt veel af van het prijsniveau dat gehanteerd wordt voor de unit prijs. SpiritsNL heeft een aantal scenario's doorgerekend en onderzocht wat gevolgen zijn voor de diverse dranken categorieën. Daaruit blijkt dat binnenlands gedistilleerd hier zwaarder onder leidt dan buitenlands gedistilleerd. In Nederland wordt als één unit 10 gram alcohol, oftewel 12,5 milliliter alcohol aangehouden. Uit internationaal onderzoek is ook gebleken dat de invoering van MUP een verschuiving van wijnconsumptie naar bierconsumptie kan opleveren. De consumptie verschuift dus alleen maar en de maatregel draagt niet bij aan het voorkomen van misbruik.

Instelling van een Minimum Unit Price kan gedistilleerd hard raken

Bron : IRI

- Instelling van een Minimum Unit Price kan – afhankelijk van het gekozen tarief – de gemiddelde prijs enorm beïnvloeden
- Binnenlands gedistilleerd is hier gevoeliger voor dan buitenland gedistilleerd

Een gemiddelde fles van 1 liter jonge jenever van 35% vol. heeft 28 units alcohol en een gemiddelde fles van 1 liter gin van 37,5% vol telt 30 units. Met een alcoholprijs van €0,50 per unit is de gemiddelde stijging dan 2 euro voor een fles jonge jenever, die gemiddeld voor €12 wordt verkocht. De prijzen voor gin liggen doorgaans daarboven met prijzen vanaf €15. Een minimum unit price zou bij die prijs 0 euro hoger liggen voor een fles gin. Dit treft wel de consument die een lekker glas gedistilleerd wil drinken, maar draagt op geen enkele wijze bij aan het verminderen van probleemdrinken (qua hoeveelheid, door deelnemers aan het verkeer, door zwangere vrouwen en/of door bijvoorbeeld jongeren). Het verhogen van de prijzen voor een fles gedistilleerd heeft geen invloed op hun gedrag.

SpiritsNL en KVNW maken zich zorgen om deze mogelijke maatregelen. Niet alleen voor onze leden, maar ook voor de horeca en voor de consumenten. Veel bedrijven bevinden zich in precare en soms ook zeer precare situaties. Dat geldt voor het begin van de keten, in de tussenhandel en zeker ook waar drank aan consumenten wordt verkocht. We vrezen er ook voor dat hetzelfde gebeurt als we bij de vorige accijnsverhogingen zagen: meer alcohol werd over de grens gekocht. Duitsland heeft sinds 1982 de accijnzen niet verhoogd. Het is extreem onwenselijk dat onze toch al getroffen sector nu opnieuw wordt geraakt door **verkoop in het buitenland**.

Ook is het goed denkbaar dat **online bestellingen vanuit buitenland** die buiten bereik van NVWA liggen op deze manier grote vlucht krijgen. Hierdoor zouden de gebruikelijke distributiekanaalen in Nederland (supermarkten, slijterijen, speciaalzaken e.a.) te kampen hebben met oneerlijke concurrentie en forse omzetverliezen kunnen lijden.

Kortom: doe het niet. Probeer niet de begroting te sluiten met een accijnsverhoging die wellicht zelfs minder in plaats van meer geld oplevert. En kom niet met verdere prijsmaatregelen die helemaal geen bijdrage leveren aan het verminderen van overmatig en zwaar alcohol drinken.

Laten we het gezellig houden. Juist nu er eindelijk zicht is aan het einde van een langere donkere coronatunnel.

#LatenWeHetGezelligHouden

spiritsnl.nl | kvnw.nl